199 -4-

T.C
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü

SAYI : SPGM/ 228-144
KONU : Yazılı Soru Önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27 Mart 2000 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4881 sayılı yazıları.

Afyon Milletvekili Sayın Müjdat Kayayerli ile Tokat Milletvekili Sayın M. Ergün Dağcıoğlu'nun ilgi yazı ekinde kayıtlı soru önergelerinin yanıtları ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM
Bakan

EKLER:

EK 1 : Soru Önergeleri Listesi.
EK 2 : Afyon Milletvekili Sayın Müjdat Kayayerli Tarafından Yöneltilen Yazılı Soru Önergesi ve Yanıtları. (2 s.)
EK 3 : Tokat Milletvekili Sayın M. Ergün Dağcıoğlu Tarafından Yöneltilen Yazılı Soru Önergesi ve Yanıtları. (3 s.)

7/1630 263

TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN M. ERGÜN DAĞCIOĞLU'NUN SAYIN BAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ YAZILI SORULAR VE YANITLARI

Soru: Yazılı basında yer alan bazı haberlere göre "Kafkasya İstikrar Paketi" önerisine karşı Rusya Devlet Başkan vekili Vladimir PUTİN'in cevabi mektubunu getiren Rusya Başbakan yardımcısı Ilya KLEBANOV Esenboğa hava alanında; "Rusya ve Türkiye arasında buradaki kürtler ile Rusya'daki Çeçenler konusunda tam bir fikir birliği ve karşılıklı anlayış vardır! .. Rusya'nın Çeçenistan'da giriştiği İMHA HAREKATI; Rusya'nın da Türkiye'nin de menfaatına uygundur! Türkiye ile eşdeğer pozisyondayız. ... Türkiye'nin yaptığı gibi, Rusya da Kuzey Kafkasya'da aşırı islamcılıkla savaşmaktadır! " şeklinde sözler sarfetmiştir.

1. Bu sözler gerçekten sarfedilmiş midir? Eğer söylenmişse Dışişleri Bakanlığı ve Hükümetimiz tarafından kendisine ne cevap verilmiştir?

2. Şayet kendisine herhangi bir cevap verilmemişse sebebi nedir? Hükümetimizi Rus hükümetinin uluslararası platformlarda ileri sürdüğü bu tezin birde diplomatik nezaket kurallarını hiçe sayarak ülkemiz topraklarında Başbakan yardımcısı düzeyinde yinelenmesini sineye mi çekmiştir? Rusya'nın bu tezine karşı Hükümetimizin soruna bakışı ileri sürüldğü gibi aynı mıdır?

3. Yine basında edinilen bilgilere göre Rusya Başbakan Yardımcısı Ankara'da Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edilmiş ve hükümet düzeyinde "Mavi Akım Projesi" ve "Sivil ve askeri teknik işbirliği" gibi pek çok konuda temaslarda bulunmuştur. Hükümetimiz Çeçenistan'da devam eden ve halkımızın oldukça duyarlı olduğu "topyekün katliam" ve "insan hakları ihlalleri" karşısında, böylesine pervasız ve haksız görüşler ileri süren Rusya Hükümeti ile herşeye rağmen bu tür konuları hiçbirşey olmamış gibi görüşmeye devam edecek midir?

Cevap: Rusya Federasyonu Başkan Vekili Vladimir Putin'in Özel Temsilcisi ve Başbakan Yardımcısı İlya Klebanov, Sayın Putin'in Kafkasya İstikrar Paktı konusunda Sayın Cumhurbaşkanımıza cevabi mesajını tevdi etmek üzere 29 Şubat-1 Mart 2000 tarihlerinde Ankara'yı ziyaret etmiştir. Klebanov, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Başbakanımız tarafından kabul edilmiş ve Milli Savunma Bakanımızla bir görüşme yapmıştır.

./..

Ziyaret sırasında, tarafımızdan önem atfedilen Kafkasya bölgesindeki istikrar konusu görüşmelerin odak noktasını teşkil etmiş ve bu bağlamda doğal olarak bölgenin istikrarını yakından ilgilendiren Çeçenistan konusu üzerinde de önemle durulmuştur. Görüşmelerde ayrıca, enerji ihtiyacımızın karşılanması açısından önem taşıyan "Mavi Akım" projesi ile savunma sanayii alanında işbirliği imkanları üzerinde görüş teatisinde bulunulmuştur.

Tarih, dil, din ve kültür bağlarıyla bağlı olduğumuz çeşitli halkların yaşamakta olması dolayısıyla, yakın ilgi duyduğumuz çalkantılı Kafkasya bölgesinde, etnik/dini kökenli ihtilafları mazide bırakacak ve bölgenin yeni bağımsız ülkelerinin kaynaklarını kendi halklarının hizmetine seferber edecek bir işbirliği, huzur, barış ve istikrar ortamının egemen olması temel dış politika önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Hedeflenen istikrar ortamının teessüsü açısından bölgenin iki önemli gücü Rusya ile Türkiye'nin arasında karşılıklı güvene dayanan iyi komşuluk ilişkilerinin, eşitlik ve karşılıklı saygı zemininde yapıcı bir diyalogla güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Başkan Vekili Sayın Putin tarafından "Özel Temsilci" sıfatıyla görevlendirilerek Türkiye'ye gelen Klebanov'un ziyareti de bu amaca hizmet edecek bir fırsat olarak değerlendirilmiştir.

Klebanov ile yapılan görüşmelerde, Çeçenistan sorunu ve sorunun çözümü hakkındaki görüşlerimizin Rus tarafının görüşleri ile örtüşmediği görülmüş, çözüm için şablonun Rusya'nın da mutabakatını verdiği AGİT İstanbul Zirvesi Nihai Bildirisinde yer aldığı ve ortadaki manzaranın terörizmle mücadele edildiği yönündeki Rus savlarını teyid etmediği, aksine masum sivil halkı hedef alan orantısız bir askeri harekatın yürütüldüğünün yaygın bir kanaat olarak paylaşıldığı kendisine bildirilmiş ve Çeçenistan sorununun daha derin yaralar açılmaksızın ve RF'nin toprak bütünlüğü içinde, barışçı yollardan ve mutlaka insan haklarına saygı zemininde, hukuka uygun siyasi bir çözüme ulaştırılmasının bölgemizin olduğu kadar Rusya'nın da menfaatine olacağının altı çizilmiştir. Klebanov'a ayrıca, istikrarsızlığın Güney Kafkasya'ya sirayet etmesinden duyduğumuz kaygılar da iletilmiştir.

Özel Temsilci Klebanov, görüşmeler sırasında farklı bir kapsamda kısaca temas ettiği PKK ve bölücü terör konusunda Türkiye'nin tutumunun RF tarafından desteklendiğini belirtmiş, ancak Çeçenistan sorunu ile bu konu arasında herhangi bir irtibat kurmamıştır.

Konuk Başbakan Yardımcısının 28 Şubat 2000 akşamı Ankara'ya varışında, Esenboğa Havaalanında basın mensuplarının kendisine bir çevirmen aracılığıyla yöneltilen sorulara karşılık irticalen Rusça olarak ve yine çevirmen aracılığıyla verdiği yanıtlarda soru önergenizde yer alan ifadeleri aynen kullanmış olup olmadığı Bakanlığımızca bilinmemektedir. Eğer kullanmış ise bu ifadeleri ve kurulmaya çalışılan paralellikleri kabul etmemiz tabiatıyla mümkün değildir. Klebanov'un Ankara'da yaptığı resmi görüşmelerde bu hususlarda ifade ettiği görüş ve değerlendirmeler basınımızda Klebanov'a izafe edilen ifadelerle örtüşmemektedir.

./..

Geçmiş yıllarda zaman zaman Rus tarafınca Türkiye'ye hasmane görüşler besleyen bazı çevrelerce, Çeçenistan sorunu ile PKK bölücü terörü konusu arasında bağlantı kurulmaya çalışılması karşısında, böyle bir benzetmenin hiçbir yönü ile birbirine uymayan iki konu arasında sözkonusu olamayacağı ve bunun kesinlikle kabul edilemeyeceği yönündeki görüşümüz Rus tarafına sarih bir şekilde defaatle iletilmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla RF makamları Türkiye'nin bu konudaki görüşlerini yakınen bilmektedirler.

RF ile ilişkilerimizin özellikle ekonomik alanda gelişmesine önem atfetmekteyiz. Bu itibarla, RF ile ilişkilerimizde karşılıklı çıkarlara hizmet edecek olan enerji ve askeri/teknik işbirliği alanlarında da işbirliğine gidilmektedir.

Çeçenistan sorununda, diğer bütün sorunlarda olduğu gibi, politikamızın planlanmasında ve uygulanmasında akılcılık ve tutarlılık ile ulusal çıkarlar ve uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerimiz başta olmak üzere halkımızın duyarlılığı gözönünde bulundurulmaktadır. Politikamız bu esaslar temelinde sürdürülecektir.